

Obszary zdegradowane miast jako bariera ich rozwoju.

Według prognoz ONZ do roku 2045 - 2/3 ludności świata ma mieszkać w miastach. Na świecie (w większości na kontynentach Azji, Afryki i Ameryki Południowej) przebywa mega miast. Do roku 2030 ma być ich 41 z ponad 10 milionami mieszkańców każde¹. W Europie zaś, w tym w Polsce obserwujemy zgoła odmienny trend, charakteryzujący się spadkiem ludności wynikającym przede wszystkim ze zmniejszającej się dzietności, jak i procesu starzenia się społeczeństwa, szczególnie miejskiego².

Fakt ogromnych przeobrażeń miejskich, wpływających na wzrost, czy kurczenie się miast powoduje, iż miasta zaczynają stawać przed wielopłaszczyznowymi problemami związanymi z ich rozwojem. Jak napisał w raporcie ONZ dyrektor UN DESA – John Wilmoth: „Zarządzanie obszarami miejskimi będzie jednym z najważniejszych wyzwań rozwojowych XXI wieku. Budowa zrównoważonych miast stanie się czynnikiem ich sukcesu”³.

Tak więc skuteczna strategia urbanistyczna powinna skupić się na niwelowaniu różnic rozwojowych w obszarze samego miasta. Powinna zapewniać odpowiednie warunki do życia mieszkańcom miast na wszystkich swych osiedlach, dbając tym samym o efektywne gospodarowanie zarówno środowiskiem, jak i ekonomią całego systemu, jakim jest miasto.

System miejski można porównać do funkcjonowania i życia organizmu żywego. Zakłócenie spowodowane różnego rodzaju chorobami jednego z jej organów wpływają na dysfunkcję i destabilizację całego organizmu. Zdegradowane obszary miejskie stanowią właśnie taką dysfunkcję, a ich zaplanowana rewitalizacja przywraca do życia i odnawia cały organizm miejski.

Rewitalizacja wpisana w koncepcyjną myśl strategii rozwoju miasta, zrealizowana jako definicyjny proces rewitalizacji, może przynieść długookresową korzyść zarówno społeczeństwu tych miast, przestrzeni i środowisku, jak i obszarowi gospodarczemu, wpływając na zapewnienie zysków w długim okresie czasu. Rozwój zrównoważony, a w kolejnym etapie kohezyjny powoduje wejście miasta na kolejny poziom jego rozwoju.

Zasada rozwoju kohezyjnego nie może zostać spełniona przy niewykorzystaniu lub wykorzystaniu nieadekwatnym do potrzeb miasta, obszarów zdegradowanych. Zgodnie z definicją, rewitalizacja stanowi kompleks powiązanych i zaplanowanych działań w obszarze społecznym, ekonomicznym i przestrzennym (środowiskowo – urbanistycznym), mającym na celu wydobycie obszaru dysfunkcyjnego ze stanu kryzysowego. Zmiana jakościowa, która nastąpi na tym obszarze poprzez działania rewitalizacyjne powinna:

1. Wpłynąć na zmianę jakości życia mieszkańców zamieszkałych w tym obszarze,
2. Podnieść konkurencyjność obszaru rewitalizowanego w mieście, a tym samym wpłynąć na rozwój i konkurencyjność całego miasta.

Celem badania pt.: „Obszary zdegradowane miast jako bariera ich rozwoju jest weryfikacja i potwierdzenie postawionej tezy, która mówi iż pierwotnym elementem działań na rzecz rozwoju miasta powinna być rewitalizacja obszarów zdegradowanych, traktowana jako podstawowy i niezbędny proces ich zrównoważonego rozwoju. Zaś dbałość o kompleksowy, zrównoważony rozwój miasta stanowi fundament przejścia na kolejny wyższy poziom życia miejskiego zarówno dla mieszkańców, jak i przedsiębiorców.

Zaplanowane badania zostaną zrealizowane w trzech kontekstach hermeneutycznych

1. Rozwój miasta jako rozwój ekosystemu biologicznego – zjawiska emergencji, entropii, apoptozy, endosymbiozy i równowagi (*Biologia Cambella, 2016*);
2. Rozwój miasta jako formuła teorii gier – wartość Shapleya, w n-osobowej grze, gry wieloetapowe (*P.D. Straffin, Teoria Gier, 2001, G. Owen, Teoria Gier, 1975*);
3. Rozwój miast w teorii „Nowej geografii ekonomicznej” (*P. Krugman, The Increasing returns revolution in Trade and Geography, 2008*).

Jednym z głównych efektów prowadzonych badań będzie opracowanie modelu kohezyjnego rozwoju miast, uwzględniającego działania rewitalizacyjne jako fundamentalne dla długookresowego rozwoju tych miast, w efekcie wpływające na podniesienia jakości życia mieszkańców tych miast.

¹ <http://esa.un.org/unpd/wup/Publications/Files/WUP2014-Highlights.pdf>. (06.03.2015).

² Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski do roku 2014, GUS, Warszawa 2015. (10.03.2015).

³ John Wilmoth, Dyrektor UN DESA ONZ, Raport World Urbanization Prospect, 2015, <http://esa.un.org/unpd/wup/Publications/Files/WUP2014-Highlights.pdf>. (07.03.2016).